

Bruxelles, den 2.3.2017
COM(2017) 203 final

BERETNING FRA KOMMISSIONEN

TIL EUROPA-PARLAMENTET, DET EUROPÆISKE RÅD OG RÅDET

Femte statusrapport om indførelsen af en effektiv og ægte sikkerhedsunion

Femte statusrapport om indførelsen af en effektiv og ægte sikkerhedsunion

I. INDLEDNING

Dette er den femte månedlige statusrapport om indførelsen af en effektiv og ægte sikkerhedsunion, og den beskriver udviklingen i to hovedsøjler: bekæmpelse af terrorisme, organiseret kriminalitet og cyberkriminalitet og de midler, der støtter dem, samt styrkelse af vores forsvar og opbygning af modstandsdygtighed over for disse trusler.

En effektiv og ægte sikkerhedsunion forudsætter, at EU-lovgivningen vedtages rettidigt, og at den gennemføres fuldstændigt og effektivt.

Den 13. december 2016 udsendte formændene for henholdsvis Parlamentet, Rådet og Kommissionen en fælles erklæring¹ om de 58 lovgivningsmæssige prioriteter, de var nået til enighed om for 2017. En række af dem er verserende forslag, som er afgørende for gennemførelsen af sikkerhedsunionen, herunder: direktivet om bekæmpelse af terrorisme, direktivet om skydevåben, EU's ind- og udrejsesystem (EES), EU-systemet vedrørende rejseinformation og rejsetilladelse (ETIAS), direktivet om hvidvaskning og terrorfinansiering, det europæiske informationssystem vedrørende strafferegistre (ECRIS) og forordningen om privatlivets fred og elektronisk kommunikation (e-databeskyttelsesforordningen). Det er af afgørende betydning hurtigt at nå til enighed om disse forslag. I denne rapport gøres der status over de enkelte forslag.

Der sættes fokus på gennemførelsen, også for så vidt angår gældende lovgivning, herunder de instrumenter, der stadig er under gennemførelse i national ret. Rapporten indeholder også en ajourført oversigt over de vigtigste tiltag i denne kategori, f.eks. udgangsstoffer til eksplosivstoffer, passagerlister (PNR), Prüm-afgørelserne om udveksling af oplysninger om køretøjer, fingeraftryk og DNA mellem medlemsstater, samt gennemførelsen af direktivet om net- og informationssikkerhed (NIS).

Ud over at gøre status over lovgivningen omhandler denne rapport gennemførelsen af visse centrale ikkelovgivningsmæssige sikkerhedsunionsforanstaltninger på området opbygning af modstandsdygtighed i EU, f.eks. Kommissionens indsats for at bekæmpe radikaliserings gennem netværket til bevidstgørelse om radikaliserings, beskyttelsen af bløde mål og luftfartssikkerhed i tredjelande.

Den næste månedlige statusrapport i april vil fokusere på organiseret kriminalitet og prioriteterne for EU-"**politikcyklussen**" for 2017, som opstiller en strategisk ramme, der skal forstærke virkningen af samarbejdet mellem nationale retshåndhavende myndigheder, EU-agenturer og EU-institutioner på dette område, og om politisamarbejde og retligt samarbejde, herunder fælles efterforskningshold.

II. GENNEMFØRELSE AF LOVGIVNINGSMÆSSIGE PRIORITETER MED HENBLIK PÅ BEDRE BESKYTTELSE AF BORGERNES SIKKERHED

I sidste måned tog EU et vigtigt skridt fremad i bekæmpelsen af terrorisme med Europa-Parlamentets vedtagelse af Kommissionens forslag til **direktiv om bekæmpelse af terrorisme**. Rådet forventes at vedtage forslaget i begyndelsen af marts. Når det nye direktiv er gennemført, vil det give retshåndhavende myndigheder og anklagere vigtige redskaber til at bekæmpe terrortrusler, der er ved at udvikle sig, herunder kriminalisering af handlinger

¹ https://ec.europa.eu/priorities/publications/joint-declaration-eus-legislative-priorities-2017_en.

med forbindelse til fremmedkrigere, oplæring i terror og finansiering af terrorisme. Direktivet vil også forbedre de gældende bestemmelser vedrørende udveksling af oplysninger om terrorhandlinger og gøre det muligt at fjerne terrorrelateret onlineindhold, hvilket bidrager til et sikrere EU, samtidig med at der værnes om de grundlæggende rettigheder. Endelig vil direktivet forbedre terrorofres status og rettigheder ved at sikre, at de har adgang til støttetjenester straks efter et angreb, og så længe som det er nødvendigt i tiden derefter. Efter at der var opnået politisk enighed mellem Parlamentet og Rådet i november 2016, vedtog Europa-Parlamentet på sit plenarmøde forslaget den 16. februar, og Rådet vil nu skride til den formelle vedtagelse i begyndelsen af marts. Medlemsstaterne har 18 måneder til at gennemføre direktivet i deres nationale lovgivning. Kommissionen vil fremme hurtig og korrekt gennemførelse i medlemsstaterne gennem en række workshoper, hvoraf de første afholdes inden sommeren 2017. Med direktivet gennemfører EU tillægsprotokollen (2015) til Europarådets konvention om forebyggelse af terrorisme. Mange medlemsstater har allerede taget de nødvendige skridt til at ajourføre deres lovgivning i overensstemmelse med protokollen.

Efter at Parlamentet og Rådet den 20. december 2016 nåede til enighed om en revision af **direktivet om skydevåben**, der skærper kontrollen med og forbuddet mod de farligste våben, skal Europa-Parlamentet stemme om det på sit plenarmøde den 14. marts. I forslaget sker der en betydelig udvidelse af rækken af våben, som er omfattet af det strengeste kategori A-forbud, herunder automatiske våben, som er blevet ombygget til halvautomatiske våben, og militære halvautomatiske våben med højkapacitetsmagasiner og ladeanordninger. Når direktivet er gennemført, vil det kun være en meget snævert afgrænset gruppe af indehavere af våbentilladelse – f.eks. museer eller sportsskytter – der har mulighed for at købe eller handle med disse våben, og de vil blive underlagt strenge sikkerheds- og overvågningskrav. Forslaget vil medføre en betragtelig styrkelse af kontrollen af sporbarhed og mærkning og med inaktiverede våben. Parallelt hermed har Kommissionen videreført arbejdet i Det Tekniske Udvalg for Deaktiveringsstandarder med deltagelse af eksperter fra medlemsstaterne. Den 8. februar blev der opnået enighed om reviderede og mere stringente tekniske kriterier. Inden de formelt vedtages, skal de afprøves for at sikre, at de fører til, at inaktivering er rent faktisk uigenkaldelig. Parallelt hermed intensiverer Kommissionen indsatsen for at bekæmpe ulovlig våbenhandel med vigtige tredjelands, f.eks. på Vestbalkan. Bekæmpelsen af ulovlige skydevåben bør også være en prioritet i den næste "politikcyklus" om grov og organiseret kriminalitet for perioden 2017-2021.

Der pågår drøftelser i Europa-Parlamentet og Rådet om Kommissionens forslag om at oprette et **EU-indrejse- og udrejsesystem** for at forbedre grænseforvaltningen, bekæmpe irregulær migration og styrke international sikkerhed ved at registrere tredjelandstatsborgeres passage af Schengenområdet ydre grænser, og om et **EU-system vedrørende rejseinformation og rejsetilladelse** (ETIAS), som vil gøre det muligt på forhånd at foretage sikkerhedskontrol og migrationsrisikokontrol af visumfrie rejsende. Europa-Parlamentets Udvalg om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender (LIBE) vedtog sit forhandlingsmandat om EU's **ind- og udrejsesystem** den 27. februar 2017. Kommissionen opfordrer indtrængende Parlamentet og Rådet til at gøre hurtige fremskridt i de efterfølgende forhandlinger og være opmærksom på måltidspunktet juni 2017, som Det Europæiske Råd fastsat i december 2016.

For så vidt angår **ETIAS** drøfter medlemsstaternes eksperter i øjeblikket Kommissionens forslag på rådsgruppeplan, mens Europa-Parlamentets LIBE-udvalg har udpeget sin ordfører for sagen.

For så vidt angår Kommissionens forslag om at udvide **informationssystemet vedrørende strafferegistre (ECRIS) til at omfatte tredjelandstatsborgere** er Kommissionen i færd med at undersøge, hvordan central infrastruktur til støtte for en sådan informationsudveksling

kan udformes teknisk. Kommissionen vil i juni 2017 fremlægge et ændret lovgivningsforslag under hensyntagen til de anbefalinger, som Ekspertgruppen på Højt Plan om Informationssystemer og Interoperabilitet fremsætter i april.

Kommissionens forslag til **målttede ændringer af det fjerde hvidvaskningsdirektiv** blev vedtaget af kommissærkollegiet den 5. juli 2016. Efter at have behandlet forslaget nåede Rådet den 20. december 2016 til enighed om et forhandlingsmandat. Forslaget er udformet, så det omfatter nye former for terrorfinansiering, f.eks. virtuelle valutaer og forudbetalte kort, og så det øger gennemsigtigheden med henblik på at bekæmpe hvidvaskning af penge. Europa-Parlamentets rapport blev vedtaget den 28. februar 2017. Kommissionen opfordrer Parlamentet og Rådet til hurtigst muligt at afslutte forhandlingerne om dette vigtige forslag, som vil bidrage til at begrænse de midler, som terrorister har til rådighed.

Lovgivningsprocessen vedrørende Kommissionens forslag til **forordning om privatlivets fred og elektronisk kommunikation (e-databeskyttelsesforordningen)** er påbegyndt i både Europa-Parlamentet og Rådet. Målet er at skabe lige vilkår for udbydere af elektronisk kommunikation, så der opnås et højt beskyttelsesniveau for forbrugerne, samtidig med at virksomhederne får mulighed for innovation. I Europa-Parlamentet vil LIBE-udvalget lede arbejdet, og der skal snarest udpeges en ordfører. ITRE, JURI og IMCO er associerede udvalg. Arbejdet er også påbegyndt på rådsgruppeplan. Eftersom forslaget har høj prioritet for de tre institutioner, forventes der hurtige fremskridt, så forordningen kan finde anvendelse fra den 24. maj 2018. Også databeskyttelsesforordningen anvendes fra denne dato.

III. GENNEMFØRELSE AF ANDRE LOVGIVNINGSSINITIATIVER

Ud over de verserende forslag, som nævnes i den fælles erklæring, er det vigtigt at bemærke, at Europa-Parlamentet og Rådet fortsat behandler Kommissionens forslag om at styrke **Schengeninformationssystemet** (SIS) for at styrke grænseforvaltningen og forbedre bekæmpelsen af terrorisme og grænseoverskridende kriminalitet. Medlemsstaternes eksperter drøfter i øjeblikket Kommissionens forslag på rådsgruppeplan. Europa-Parlamentet LIBE-udvalg er i færd med at udpege sin ordfører. De foreslåede foranstaltninger vil skabe vigtige forbedringer af informationsudvekslingen og samarbejdet mellem medlemsstaterne, særlig gennem en forpligtelse til at foretage SIS-indberetning i forbindelse med terrorhandlinger, indførelse af en ny indberetningskategori ("ukendte eftersøgte personer"), systematisk kontrol af EU-borgere i SIS og tildeling af fulde adgangsrettigheder til Europol. De foreslåede ændringer vil også bidrage til en effektiv håndhævelse af indrejseforbud for tredjelandstatsborgere ved de ydre grænser ved at gøre det obligatorisk at registrere dem i SIS. De vil forbedre håndhævelsen af afgørelser om tilbagesendelse af tredjelandstatsborgere med irregulært ophold ved at oprette en ny indberetningskategori for afgørelser om tilbagesendelse. Kommissionen opfordrer Parlamentet og Rådet til at fremskynde arbejdet med denne vigtige sag.

Den 21. december 2016 fremsatte Kommissionen forslag til et nyt direktiv vedrørende **kriminalisering af hvidvaskning af penge**, som også vil give de kompetente myndigheder fyldestgørende strafferetlige bestemmelser til at retsforfølge kriminelle og terrorister. De foreslåede foranstaltninger vil – når der er opnået enighed om dem – fastsætte minimumsregler for definitionen af strafbare handlinger og sanktioner i forbindelse med hvidvaskning af penge, fjerne de forskelle i de nationale bestemmelser, som kriminelle kan udnytte, fjerne hindringer for grænseoverskridende retligt samarbejde og politisamarbejde ved at indføre fælles bestemmelser til styrkelse af efterforskningen af strafbare handlinger i forbindelse med hvidvaskning af penge og bringe EU-standarderne i overensstemmelse med

de internationale forpligtelser på området, jf. Warszawakonventionen og Den Finansielle Aktionsgruppes anbefalinger. Siden da er drøftelserne indledt i Rådet på rådsgruppeplan for at nå frem til en generel indstilling inden sommer. Drøftelserne ventes påbegyndt inden længe i Europa-Parlamentet. Kommissionen hilser denne positive udvikling velkommen og opfordrer Parlamentet og Rådet til at give sagen høj prioritet.

I den gældende EU-lovgivning på luftfartssikkerhedsområdet, som fastlægger de tekniske specifikationer og præstationskrav for **udstyr til securityscreening** i lufthavne i EU, er der ikke fastlagt nogen retligt bindende EU-dækkende ordning for overensstemmelsesvurdering, der sikrer, at de krævede standarder opfyldes i alle EU's lufthavne. Som følge heraf kan udstyr, der er certificeret i én EU-medlemsstat, ikke markedsføres i de øvrige. Derfor fremsatte Kommissionen i september 2016 et forslag med henblik på at indføre et fælles EU-system for certificering på grundlag af fælles testmetoder og på, at fabrikanterne udsteder overensstemmescertifikater, der er gyldige i alle EU-medlemsstater, i overensstemmelse med princippet om gensidig anerkendelse. Indførelsen af et sådant system vil bidrage til at afhjælpe markedsfragmentering, styrke sikkerhedsindustriens konkurrenceevne i EU, øge beskæftigelsen i denne sektor og i sidste instans bidrage til bedre luftfartssikkerhed i hele Europa. Forslaget drøftes i øjeblikket af Parlamentet og Rådet på arbejdsplan.

Kommissionen arbejder fortsat med at sikre, at EU-bestemmelserne inden for **ulovlig fremstilling af hjemmelavede eksplosivstoffer** tilpasses nye trusler². I november 2016 skete der en skærpelse af bestemmelserne vedrørende markedsføring og anvendelse af **udgangsstoffer til eksplosivstoffer**, som kan bruges til ulovlig fremstilling af hjemmelavede eksplosivstoffer, idet tre stoffer³ blev føjet til listen⁴ over stoffer, der er omfattet af en udvidet forpligtelse til at rapportere om alle tilfælde af mistænkelige transaktioner, bortkomst og tyveri. Desuden agter Kommissionen i 2017 at foretage en evaluering af, hvor effektiv forordning (EU) nr. 98/2013 er, for at styrke de eksisterende restriktioner og kontroller.

Kommissionen har også truffet foranstaltninger mod de medlemsstater, som stadig ikke har gennemført alle bestemmelserne om markedsføring og brug af udgangsstoffer til eksplosivstoffer i forordning (EU) nr. 98/2013. Efter den første fase af traktatbrudssagerne i maj og september 2016 igangsatte Kommissionen anden fase den 15. februar, hvor den fremsendte begrundede udtalelser til Cypern, Frankrig og Rumænien. Disse medlemsstater har endnu ikke fastsat de krævede bestemmelser om sanktioner for manglende overholdelse af restriktionerne og kontrollerne vedrørende farlige kemikalier, som kan anvendes af terrorister til fremstilling af hjemmelavede eksplosivstoffer.

Kommissionen hjælper fortsat medlemsstaterne med hurtigt at gennemføre EU's **passagerlistedirektiv** (PNR) og oprette passageroplysningsenheder (PUI) i hver af medlemsstaterne. I december 2016 afholdt Kommissionen et tredje møde med medlemsstaternes eksperter for at udveksle erfaringer og god praksis. De vejledende milepæle for oprettelse af enhederne, jf. Kommissionens gennemførelsesplan af november 2016, anvendes til at overvåge direktivets gennemførelse. Sammenholdt med den situation, der er beskrevet i gennemførelsesplanen, befinder seks medlemsstater sig nu i den kategori af medlemsstater, som både har indført funktionelle eller næsten funktionelle PNR-systemer og har et særligt retsgrundlag for indsamling eller behandling af PNR-oplysninger.

² Se også: Rapport af 28.2.2017 fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om anvendelse af og delegation af beføjelser i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 98/2013 om markedsføring og brug af udgangsstoffer til eksplosivstoffer.

³ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/214, 2017/215 og 2017/216 af 30 november 2016 (EUT L 34 af 9.2.2017, s. 1).

⁴ Bilag II til forordning (EU) nr. 98/2013 (EUT L 39 af 9.2.2013, s. 1).

Kommissionen modtager regelmæssigt oplysninger fra alle medlemsstaterne om, hvordan gennemførelsen skrider frem. I 2017 er der afsat 70 mio. EUR under Fonden for Intern Sikkerhed til gennemførelse af direktivet om passagerlister, og Kommissionen fører i øjeblikket drøftelser med medlemsstaterne om en revision af deres nationale programmer under fonden med henblik på at tildele yderligere midler.

Med hensyn til udveksling af oplysninger mellem medlemsstaterne indførtes der ved **Prümafgørelserne**⁵ i 2008 procedurer for hurtig og effektiv udveksling af oplysninger mellem medlemsstaterne ved at fastsætte regler og opstille en ramme, der giver medlemsstaterne mulighed for at foretage søgninger i hinandens dna-analysedatabaser, fingeraftryksidentifikationssystemer og køretøjsregistre. Prüm var et nyttigt redskab for de franske efterforskere efter terrorangrebene i Paris i november 2015. Der er gjort betydelige fremskridt med gennemførelsen af Prüm i de seneste måneder, idet mængden af oplysninger, der udveksles, er stigende. En række medlemsstater mangler dog stadig at gennemføre afgørelserne her næsten ti år senere. Kommissionen har derfor gjort brug af de håndhævelsesbeføjelser på området retlige og indre anliggender⁶, som den blev tillagt ved Lissabontraktaten, til at indlede traktatbrudssager mod Kroatien, Grækenland, Irland, Italien og Portugal for manglende efterlevelse af Prümafgørelserne⁷.

Den fjerde statusrapport om sikkerhedsunion⁸ indeholdt en beskrivelse af de forskellige indsatsområder, der allerede arbejdes på for at imødegå cybertrusler. Der er indres om, at direktivet om net- og informationssikkerhed (NIS) har spillet en central rolle, idet det udgør fundamentet for forbedret samarbejde på EU-plan og cybermodstandsdygtighed. Det første formelle møde i **NIS-samarbejdsgruppen**, som blev nedsat ved direktivet, blev afholdt i februar med deltagelse af medlemsstaterne, Kommissionen og Den Europæiske Unions Agentur for Net- og Informationssikkerhed (ENISA). Samarbejdsgruppen tog fat på vigtige spørgsmål i forbindelse med gennemførelsen og nåede til enighed om at lade det videre arbejde om en række aspekter foregå i arbejdsgrupper, herunder kriterierne for definitionen af en operatørs kritikalitet, høringsprocesser i tilfælde af en operatørs grænseoverskridende konsekvenser, og proceduren for obligatorisk udveksling af oplysninger mellem berørte medlemsstater. For at støtte **gennemførelsen af gældende EU-ret vedrørende cyberkriminalitet** fremsendte Kommissionen i december 2016 begrundede udtalelser til Bulgarien, Belgien og Irland, som ikke har givet meddelelse om, at de har gennemført direktiv 2013/40/EU om angreb på informationssystemer i deres nationale lovgivning. Den 16. december vedtog Kommissionen også to rapporter⁹ om gennemførelsen af direktiv 2011/93/EU om bekæmpelse af seksuelt misbrug og seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi. Den ene rapport handlede især om de foranstaltninger, som medlemsstaterne træffer over for websteder, der indeholder eller udbreder børnepornografi.

⁵ Rådets afgørelse 2008/615/RIA og 2008/616/RIA.

⁶ Den fem år lange overgangsperiode, som er fastsat i protokol nr. 36 til Lissabontraktaten, udløb den 1. december 2014.

⁷ Disse medlemsstater har endnu ikke sørget for elektronisk dataudveksling i mindst to ud af tre af datakategorierne DNA, fingeraftryk og oplysninger i de nationale køretøjsregistre. Alle fem medlemsstater har besvaret åbningsskrivelsen. Kommissionens tjenestegrene gennemgår i øjeblikket svarene.

⁸ COM(2017) 41 final.

⁹ COM(2016) 871 final og COM(2016) 872 final.

IV. GENNEMFØRELSE AF IKKELOVGIVNINGSMÆSSIGE FORANSTALTNINGER

Kommissionen spiller en nøglerolle med hensyn til at fremme, lette, finansiere og koordinere arbejdet på en række ikkelovgivningsmæssige områder af stor betydning for bekæmpelsen af terrorisme og organiseret kriminalitet, f.eks. radikaliserings, beskyttelse af bløde mål, transportsikkerhed, cybersikkerhed og hybride trusler. At reagere på truslen fra hjemvendte fremmedkrigere og onlineradikalisering kræver en vedvarende indsats for at identificere, støtte og overvåge dem, der er sårbare over for radikaliserings, samtidig med at der skal arbejdes på at begrænse onlineterrorpropaganda og tilvejebringe troværdige modfortællinger. Angrebet i Berlin i december 2016 understregede endnu engang, hvor vigtigt det er at beskytte bløde mål.

Kommissionen og ekspertisecentret for **netværket til bevidstgørelse om radikaliseringsnetværket** fremskynder nu arbejdet med at udstikke konkrete retningslinjer og anbefalinger til både fagfolk og politiske beslutningstagere. Målet er mere effektivt at forebygge og bekæmpe både nuværende og fremtidige radikaliseringsudfordringer. I februar 2017 iværksatte Kommissionen et nyt netværk for nationale politiske beslutningstagere på forebyggelsesområdet. Det nye politiske netværk har to hovedformål: at styrke og institutionalisere udveksling af ekspertise og erfaringer vedrørende tilgange og politikker på forebyggelsesområdet blandt medlemsstaterne og at sikre tættere inddragelse af medlemsstaterne i radikaliseringsnetværkets aktiviteter. Det vil supplere det eksisterende radikaliseringsnetværk, som samler fagfolk i forreste linje, med et mere politisk orienteret netværk og bidrage til at sørge for, at god praksis integreres i alle nye politiske initiativer.

Ekspertisecentret for netværket til bevidstgørelse om radikaliseringsnetværket har også påbegyndt arbejdet med en manual i hjemvendte fremmedkrigeres reaktioner for at udstyre fagfolk i hele Europa med de nødvendige færdigheder, viden og selvtillid, så de kan træffe så passende og effektive foranstaltninger som muligt. Eftersom nogle af disse personer vil vende hjem med meget små børn, har Kommissionen givet radikaliseringsnetværket til opgave at vejlede i, hvordan der kan ydes beskyttelse og bistand til børn, som er født eller vokset op i områder, der er underlagt terrorister, eller som er vokset op i et radikaliseret miljø i EU.

Desuden vil radikaliseringsnetværket i 2017 udarbejde en manual med **konkrete retningslinjer om forebyggelse af polarisering** og imødegåelse af radikaliseringsnetværket. Ekspertisecentret for netværket til bevidstgørelse om radikaliseringsnetværket vil fremstille to redskaber, et om **uddannelse i bevidstgørelse om radikaliseringsnetværket** for fagfolk i forreste linje og et om **lokale strategier og tilgang** til støtte for dem, som bekæmper radikaliseringsnetværket på græsrodsplan.

For så vidt angår radikaliseringsnetværket er de foranstaltninger, som blev aftalt med internetvirksomheder på mødet i EU's internetforum i december 2016, ved at blive gennemført. 'Hashtagdatabasen', en platform, hvor terrorrelateret onlineindhold kan anmeldes, så det sikres, at det fjernes én gang for alle, er udviklet af internetbranchen i tæt samarbejde med Kommissionen. Det forventes, at den kan tages i brug i indeværende måned. Den 15. marts 2017 vil Kommissionen også iværksætte sit program til styrkelse af civilsamfundet. Det har en bevillingsramme på 15 mio. EUR og skal skabe mere effektive modbudskaber online.

Forebyggelse af radikaliseringsnetværket handler også om at tackle dens underliggende årsager, herunder stigmatisering af befolkningsgrupper, intolerance og racisme. Kommissionen fremmer uddannelse, dialog mellem kulturer, inklusion og ikkeforskelsbehandling via EU-midler. I januar 2017 modtog Kommissionen projektansøgninger inden for rammerne af

programmet for rettigheder, ligestilling og unionsborgerskab¹⁰. Det har bl.a. til formål at forebygge og bekæmpe antisemitisme, had mod muslimer og intolerance samt at skabe bedre forståelse mellem forskellige samfundsgrupper, herunder gennem interreligiøs og interkulturelle aktiviteter. Der træffes også foranstaltninger til udvikling af redskaber og praksisser til forebyggelse og bekæmpelse af racistisk og fremmedfjendsk hadefuldt tale online.

Som bebudet i den fjerde statusrapport om sikkerhedsunion afholdt Kommissionen i februar den første workshop om **beskyttelse af bløde mål**. Den samlede eksperter fra medlemsstaterne inden for en række områder (bekæmpelse af terrorisme, retshåndhævelse, transportsikkerhed og forskning) til en drøftelse af, hvordan bløde mål (transport, sportsbegivenheder, indkøbscentre, skoler osv.) kan beskyttes bedre. Workshoppen er første skridt i udviklingen af en EU-platform, hvor medlemsstaterne kan udveksle erfaringer for at øge deres modstandsdygtighed og beskyttelse mod fremtidige angreb mod bløde mål. Der blev peget på følgende områder, hvor der skal ske yderligere udveksling: integrere metoder til **vurdering af risici** i planlægningen af offentlige begivenheder eller beskyttelse af områder, hvor mange mennesker er forsamlet, tackle udfordringen fra **insidertrusler** ved at tage procedurer for sikkerhedsgodkendelse op til fornyet overvejelse, styrke **tidlig sporing** af våben og eksplosivstoffer ved at afprøve og anvende innovativt detektionsudstyr og ved at undersøge muligheden af fælles standarder til andre formål end luftfart, **øge oplysningsindsatsen** over for offentligheden og sætte den bedre i stand til at reagere ved angreb og skabe et tættere samarbejde mellem regeringerne og **private aktører**. Et andet område, der blev peget på, var samarbejdet om "beskyttelse gennem byplanlægning" i forbindelse med opførelse af nye bygninger og anlæg af nye offentlige områder.

På området **hybride trusler** vil Kommissionen og den højtstående repræsentant aflægge rapport til Rådet i juli 2017 om gennemførelsen af de 22 tiltag, der indgår i den fælles ramme for imødegåelse af hybride trusler fra 2016. De omfatter navnlig beskyttelse af kritisk infrastruktur (f.eks. på energi- og transportinfrastruktur og -systemer). Den fælles ramme er udformet, så den øger EU's, medlemsstaters og partners modstandsdygtighed og forbedrer samarbejdet med NATO¹¹ om at imødegå sådanne trusler.

På området transportsikkerhed har EU udviklet en robust luftfartssikkerhedsramme. **Fly, der ankommer til EU fra tredjelande**, kan imidlertid indebære sårbarhed. Der er behov for at lukke dette potentielle smuthul gennem internationalt samarbejde i Den Internationale Luftfartsorganisation (ICAO) og gennem bilateral kapacitetsopbygning i overensstemmelse med FN's Sikkerhedsråds resolution 2309¹². I januar 2017 iværksatte Kommissionen sammen med medlemsstaterne og EU-Udenrigstjenesten arbejdet med at udvikle en matrix, der kombinerer risikovurdering og detaljerede sårbarhedselementer med henblik på at skabe grundlaget for prioritering og samordning af den eksterne kapacitetsopbygning. Parallelt hermed vil Kommissionen fremskynde arbejdet med at fastlægge en fælles tilgang til sikkerhed inden for sø- og landtransport, som bør være risikobaseret, forholdsmæssig og holdbar.

I overensstemmelse med resultatet af drøftelserne på Rådets (retlige og indre anliggender) møde den 8.-9. december 2016, efterlyste medlemsstaterne grundige overvejelser om,

¹⁰ I januar 2017 udløb fristen for forslagsindkaldelse inden for programmet for rettigheder, ligestilling og unionsborgerskab. Bevillingsrammen er på 4 475 000 EUR.

¹¹ I overensstemmelse med den fælles erklæring af 8. juli 2016 fra formanden for Det Europæiske Råd, formanden for Europa-Kommissionen og generalsekretæren for Den Nordatlantiske Traktats Organisation.

¹² FN's Sikkerhedsråds resolution 2309 (2016) af 22. september 2016.

hvordan **kryptering i forbindelse med kriminalefterforskning** skal håndteres. Kommissionens arbejde følger to parallelle spor: et juridisk og teknisk med henblik på at indsamle oplysninger og afsøge, hvordan behovet for at overvinde hindringer pga. kryptering, hvor der behov for det af hensyn til efterforskning af grov kriminalitet, samtidig med at tilliden til og sikkerhedsniveauet i det digitale miljø skal opretholdes.

For så vidt angår den **eksterne dimension af bekæmpelsen af terrorisme** forløber gennemførelsen af Rådets konklusioner fra februar 2015 som planlagt. Der er således sket en stigning på 60 % i projekter om bekæmpelse af terrorisme i samarbejde med tredjelande. I alt anvendes der 225 mio. EUR på partnerlandes kapacitetsopbygning. Der blev holdt drøftelser med Tunesien under den anden politiske dialog på højt niveau om sikkerhed og bekæmpelse af terrorisme den 19. januar 2017. Drøftelserne vedrørte en handlingsplan vedrørende våbensmugling, en fælles indsats mod finansiering af terrorisme, en styrkelse af grænseforvaltningskapaciteten og yderligere samarbejde om forebyggelse af radikaliserings med henblik på at nå til enighed om EU's og Tunesiens fælles arbejdsplan vedrørende bekæmpelse af terrorisme for 2017. Siden årsskiftet har EU også afholdt særlige drøftelser om bekæmpelse af terrorisme med en række tredjelande, bl.a. Saudi-Arabien, Rusland og Australien, og været vært for en delegation fra Den Arabiske Liga.

V. KONKLUSION

Opbygningen af en effektiv og holdbar sikkerhedsunion forudsætter tæt samarbejde mellem Kommissionen, Europa-Parlamentet og medlemsstaterne, så der kan skabes både de lovgivningsmæssige og de ikkelovgivningsmæssige komponenter, som til sammen styrker sikkerheden for vores borgere. Den fælles erklærings lovgivningsmæssige prioriteter af relevans for sikkerhedsunionen er centrale elementer, og der vil blive brug for en fælles indsats for at sørge for, at de gennemføres hurtigt og fuldt ud. Hvis disse foranstaltninger skal være effektive, skal de gennemføres hurtigt og effektivt. Kommissionen vil fortsat gøre sit til at sikre, at det sker.